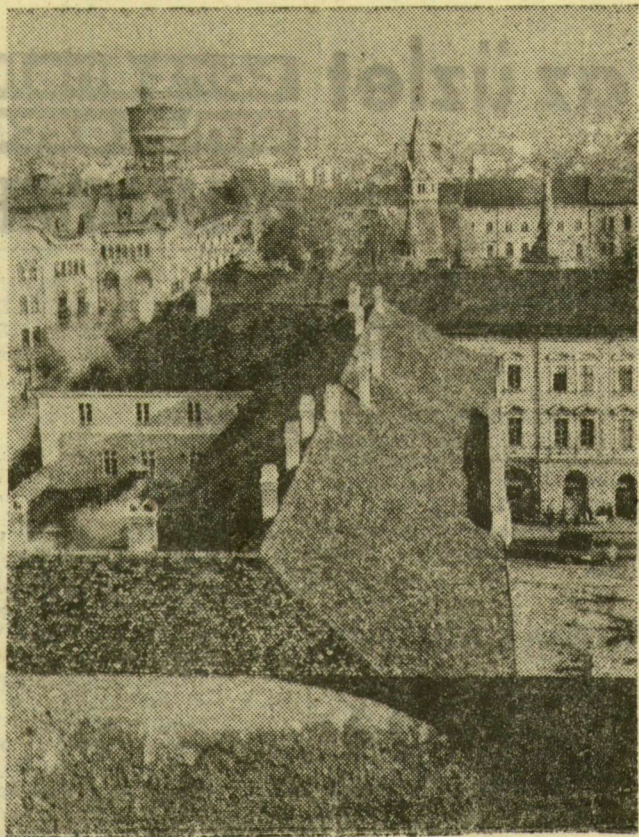

A dunai flottilla jubileuma

Ezekben a napokban ünnepeket tartanak azoknál a katonai alakulatoknál, amelyek 1945 óta megszaki-
tás nélkül, változatlan szer-
vezetben működnek. Közé-
jük tartozik a magyar dunai
flottilla is, amelynek ne-
gyedszázados jubileumáról
szombaton emlékeztek meg.

A jubiláló alakulat lakta-
nyájában ünnepi csapatgyü-
lést rendeztek, amelyen részt
vett Csémi Károly altáborna-
gy, a honvédelmi minisz-
ter első helyettese, a ma-
gyar néphadsereg vezérka-
ri főnöke is. A gyűlésen
Hersiczky Lajos vezérör-
nagy, a néphadsereg műszi-
ki főnöke meleg szavakkal
köszöntötte az alakulat el-
ső parancsnokát, Dezsényi
Miklós nyugalmazott ezre-
dest, továbbá az elmúlt 25
év alatt szolgálatot teljesí-
tett tartalékos tisztek, tiszt-
helyettesek, matrózok kvépi-
seletében megjelent vendé-
geket és a hősi halottak hoz-
zártartozóit.

Somogyi Károlyné felvétele

Szeged, márciusi napsütésben

Nagy beruházások, új üzletkötések Eredmények, célok a ktsz-ekben

A hét végén négy szegedi
kisipari termelőszövetkezet
tagjai vetettek számot tava-
lyi munkájukkal, s tartották
meg mérlegzáró közgyűlé-
süket.

A Szegedi Fémtext Ktsz
— mint a rövidítés is mu-
tatja — fémtermékekkel
és textilkonfekcióval előállító
szövetkezeti részlegeket
egyesít. A ktsz különleges
helyet foglal el a szegedi
szövetkezetek között: 351 fős
létszámából mintegy másfél-
száz a csökkent munkaké-
peségük száma. Ilyen vo-
natkozásban tehát fontos
szerepet töltenek be az ar-
ra rászorulókat támogatásá-
ban, kenyérhez juttatásában.

Tegnap délelőtt a Kossuth
Lajos sugárút 72. szám alatti
helyiségükben gyűltek ösz-
sze a szövetkezetiek. Mint
Arva Ferenc elnök ebből az
alkalomból ismertette, ta-
valy 21 millió 500 ezer fo-
rint volt a Fémtext árbe-
vétele. Ennek nagy része
fémipari termék, de forintok
millióit jelentik a textiliá-
ból készített áruk is. Az
utóbbiak termelése tavaly
közél 3 millióval emelke-
dett, s idén is tovább nö-
vekszik. Cél, hogy több
csökkent munkaképességű
dolgozót foglalkoztassanak.

Termelékenyen, gazdasá-
gosan, jó minőségben dol-
gozni — ez a szövetkezeti
céltűzése 1970-re is. A ta-
valyi közel másfélszeres ter-
melésnövekedést idén továb-
bi 7-9 milliós fejlődéssel
kivánják betetőzni, jó veze-
téssel, munkával.

A ktsz elnöke ismertette
azt is, nagy erőfeszítések
arán, de épül új üzemhá-
zuk Szegeden, a Kossuth La-
jos sugárút és az Ilona ut-
ca találkozásánál. A városi
tanácstól csakúgy, mint az
OKISZ-tól jelentős támoga-
tást kaptak, illetve kapnak
a következőkben is.

A tavalyi jó eredmények
alapján 700 ezer forintot
osztottak ki a mérlegzárás
alkalmából a Fémtext szö-
vetkezetben.

A Szegedi Univerzál Ve-
gyi-, Kulturális- és Szolgá-
tató Ktsz dolgozói a Tisza
Szálló koncerttermében
gyűltek össze szombaton. A
népes közösségnek Fekete
László elnök számolt be a
tavalyi eredményekről. 3
millióval nőtt a termelési
érték, így összesen 21 mil-
lió 300 ezer forint volt az
árbevétel. Ebben számotte-
vő a közvetlen és közvetett
export. Többek országokba fő-
leg kozmetikai cikkeket szál-
lítanak, a TANERT Vállalat
útján pedig kultúrcik-
keket, például anatómiai

torzókat exportálnak, ami-
ket az orvosegyetemen hasz-
nálnak fel szemléltetésre.
Kozmetikai cikkek mellett
hazai forgalomba kerül egy
sor vegyi gyártmányuk. Így
olyan növényvédő és rovar-
irtó szerek, melyek révén
importot takarít meg nép-
gazdaságunk. A szövetkeze-
tek nagy összeget költenek
új üzemcsarnokok építésére.
A Bajai út 1. szám alatti
üzembe a növényvédő, a ve-
gyi termékeket gyártó rész-
leg márciusban végleg kite-
lepül, s később a többi is.

A tavalyi tevékenységből
mindössze 620 ezer forint
volt a lakossági szolgáltatás.
Ez arra utal, hogy a szö-
vetkezet nem ebbe az irány-
ba fejlődik tovább. A köz-
gyűlés által tegnap jóváha-
gyott határozat is ezt tükrö-
zi. A Phylaxia Vállalat
többéves idő óta folyta-
tatnak tárgyalásokat, már
létrejött az egyezés is. Kö-
zös vállalkozásba kezdenek
a növényvédő és rovarirtó sze-
rek gyártására. Júliustól
kezdődik a közös termelés
— amelyhez az új telep te-
rületet, s egy szegedi talá-
mány jó gazdasági alapot
ad. Az üzlet nagyságrendjét
jellemzi, hogy maga a tár-
sas vállalkozás 30 millió
termelési értéket jelent 1971-
re, többet, mint a múlt évi
teljes termelés. A közgyű-
lés alkalmából 780 ezer fo-
rintot osztottak szét a dol-
gozók között.

A Szegedi Gépjárműjavító
Ktsz elnöke, Fodor László is
fejlődéséről, a termelési ér-
ték 23 százalékos emelke-
déséről számolt be tegnap a

KISZÖV-klubban tartott
közgyűlésen. Szolgáltató, ja-
vító tevékenységük mintegy
2 millió forinttal többet ho-
zott a korábrinnál. Ebben
szerepet játszott már az is,
hogy 1968-ban kezdődött 8
millió forintos nagy beru-
házásukat tavaly befejezték.
1969. második felétől Sze-
geden és Csongrádon is új
autószervizük kezdte meg
működését. Ennek jelenté-
keny hatása idén még in-
kább érződik majd. Csong-
rádon valamennyi gépkocsi-
típus garanciális javítását a
szövetkezeti szerviz végzi.

Idén további korszerűsíté-
sre, a telepeken a köz-
ponti fűtés bevezetésére tö-
rekszenek a motorkerékpá-
rok és autók gyógyítói. A
közgyűlés alkalmából 150
ezer forintot osztottak szét
a tavalyi munka eredmé-
nyeként a gépjárműjavító
ktsz-ben.

A Szegedi Cserépkályha
Készítő és Javító Ktsz mind-
össze 33 dolgozót foglalkoz-
tatott tavaly. Számukra ko-
moly visszaesést hozott
1969. Az új kályhák építé-
sére csökkent az igény, in-
kább a gázra való áttérítés,
s a kályhajavítás adott mun-
kát. Így nemcsak termelési
értékük, de kifizethető osz-
talékuk is csökkent az 1968-
ashoz képest.

Csikós József elnök beszá-
molójából kitűnt, a kiút-
keresés jellemzi a ktsz idei
tevékenységét. Egyebek közt
tárgyalásokat folytatnak a
Concordia Vállalattal, hor-
dozható cserépkályhák gyár-
tásával szeretnék biztosítani
jövőjüket.

Háziipari termékek exportja

Eredményes munkáról ad-
hattak számot tegnap a Fák-
lya Moziban megtartott
mérlegzáró közgyűlésükön a
Szegedi Háziipari Termelő-
szövetkezet dolgozói. A szö-
nyeget, gyermekruhákat,
kötöttárukat, népművészeti
cikkeket, kosarakat készítő
szövetkezet tavalyi 15 mil-
lió forintos tervét 1 millió-
val — főként a nagyobb ex-
portigények miatt — túltel-
jesítette.

A 600 embert foglalkoz-
tató közösség félezer be-
dolgozóinak, elsősorban nők-
nek ad munkát. Házi műhe-

lyekben készítik a hazánk-
ban és külföldön egyaránt
forgalomba kerülő cikkeket.
Idén 16 és fél millió érték
előállítására törekcsenek, s
termékeik fele kerül export-
ra. Többek közt a Szovjet-
unióba, Csehszlovákiába,
Dániába és Svédországba ex-
portálnak.

A közgyűlés alkalmából a
szövetkezet tagjai közül tí-
zen kaptak meg a Kiváló
szövetkezeti dolgozó kitün-
tetést és a vele járó jutal-
mat. Köztük egy 84 esz-
tendő kézikötő, Margita Vik-
torné, a szövetkezet alapító
tagja.

A tudománypolitikai irányelvek megvalósulása

Irta: dr. Tóth Károly egyetemi tanár

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen
dolgozó oktatók és a tudományos
munkatársak is érdeklődéssel vették
kézbe az MSZMP tudománypolitikai irány-
elveit. Az érdeklődést nemcsak az utóbbi
években lezajlott viták és az ezekhez fű-
ződő várakozás váltották ki, hanem az
évek óta felgyülemlett és többnyire meg-
oldatlan gondok is. Ezek a gondok —
egyes esetekben úgy is lehetne fogalmazni,
ellentmondások — a mostani gazdaságirá-
nyítási szisztémára való áttérés után még
élesebben rajzolódott ki. Nagyon időszerű
volt tehát, hogy az MSZMP Központi Bi-
zottsága foglalkozott a kérdéssel és állás-
foglalását irányelvek formájában nyilvá-
nosságra hozta.

Ma — néhány hónap eltelte után —
megállapítható, hogy tudományos közvé-
leményünk megnyugvással fogadta és ta-
nulmányozza a határozatokat, optimistán
tekint a jövő felé. Ez a helyzetmegítélés
konkrét alátámasztást is nyer az éppen
ezekben a napokban realizálódó felsőok-
tatási bérrendezéssel. Jó pálda ez arra,
hogy az irányelvek tézisei máris a megva-
lósulás útján vannak. Ehhez mindjárt hoz-
záfűzhetem, hogy ez a bérrendezés egy
részlet csupán — bár az egyén szempont-
jából egyáltalán nem jelentéktelen rész-
let —, és még ebben a tekintetben is to-
vábbi rendezésekre van szükség.

Az irányelvek a tudományos élet min-
den fontosabb területét érintik. Ezekkel
mind nem kívánok, de nem is lehet fog-
lalkozni. Csúpan a tézisek egy-két jele-
lemző és bennünket közelebbről érdeklő
pontjához szeretnék megjegyzést fűzni.

Jó benyomást kelt az őszinte hang,
amely a dokumentum minden sorából ki-
csendül. „Ügyelnünk kell arra, ne hogy po-
litikai vagy ideológiai gyánúfelhőbe bur-
koljuk azokat, akik marxista alapon ke-
resik az újat, hiszen ezzel az ideológiai
munkát, a tudományos gondolkodást bé-
nítanánk meg”, mondta Aczél György elvtárs
előadói beszédében. Ilyen őszinte
megnyilatkozásra a becsületes ember is
csak őszintén válaszolhat, és ez már ön-
magában véve is komoly eredmény. Ré-
gebben hosszú éveken át hiányzott ez az
őszinte hang, és ha a tudományos gondol-
kodást nem is bénította meg, de béklyóba
kötötte a megnyilatkozást. Ennek követ-
kezményeként születek meg a tudomány
hivatali és politikai autoritásai. Ez gon-
dot okozott a múltban, de okoz a jelen-
ben is, sőt egészen bizonyosan egy ideig
még a jövőben is. Ilyen légkörben elhal-
kul, sőt megnevel az őszinte szó, kihál a
tudományos demokráciának még a csí-
rája is.

Pedig ha valahol szükség van vitára,
olykor nagyon is éles kritikára, az első-
sorban a tudományos élet. Nélkülözhe-
tetlen tehát a nyílt, őszinte beszéd, mert
csak így lehet bízni abban, hogy a jövő-
ben senki sem kerülhet olyan helyzetbe,
amikor vitapartnerét egyszerűen admi-
nisztratív úton győzheti le. Bízni lehet
azért is, mert most nem egyszerűen egy
kinyilatkoztatásról, hanem egy évekkel eze-
lőtt megindult folyamat ténymegállapí-
tásáról van szó. Nem ígéret az, ami el-
hangzott, hanem az elmúlt évek gyakor-
lata, amely mindjobbán behatol tudó-
mányos közgondolkodásunkba. Mindany-
nyunkat megnyugtatt, hogy nincsenek til-
tott, kényes kérdések — bár ezt a tézisek
elsősorban a társadalomkutatók számára
állapítja meg —, ha azok valóban tudó-
mányos problémát jelentenek. Aczél
György elvtárs Lászenko példájára hivat-
kozik, de ettől a példától eltekintve is
úgy gondolom, hogy a tézisek jelentős ré-
sze általánosítható.

A közszellem átfarmálása nem könnyű.
Magyarországon oly sok a személyi, ha-
talmi, baráti érdek-összefonódás, hogy a
legnagyobb nehézséget a korrekt, sértő-
desmentes, őszinte, objektív és mégis ba-
ráti tudományos légkör kialakítása jelenti.
Könnyebb a helyzetet feltárni és a ténve-
ket megállapítani, mint a leszűrt konklú-
ziókat végrehajtani. Mai helyzetünkben
azonban már az is eredmény, hogy ilyen
tények megállapításához nem hiányzik az
erőnk. Ez már azt jelenti, hogy az erie-
dés megindult, a kiforráshoz van időnk
és ismerve az MSZMP következetes poli-
tikáját, bizhatunk benne, hogy a folya-
matba erejedésgátló csak ritkán kerülhet.
Elsősorban azonban arra kell töreked-
nünk, hogy külső segítség nélkül, mi ma-
gunk, a tudományos élet területén dolgo-
zók teremtsük meg a kívánatos légkört.

Mi, az egyetemeken dolgozók megnyug-
vással vesszük tudomásul azt is, hogy egy
régóta vita eldőlt. „Fejlődésünk jelenlegi sa-
kaszban különösen fontos az egyeteme-
ken folyó kutatás erősítése.” „Az egyete-
mek részvétele a kutatási tevékenység-
ben mennyiségileg nem éri el a kívánatos

szintet, rosszabb a nemzetközi arányok-
nál.” Ezzel a megállapítással teljesen
egyetértünk, bár tudjuk, hogy ennek he-
lyességét még ma is néhányan makacsul
vitatják. A tézist vitatók nem gondolnak
arra, hogy a tudományos munka sem ön-
magáért van, egyik legfontosabb célja a
tudományos munkaerők termelése. Ennek
a műhelye pedig jelenleg még zömében
maga az egyetem. Nem arra gondolunk,
hogy e megállapítás logikus következmé-
nyeként több jut a jövőben az egyetem-
nek, hanem az indoklásra. Eszerint az
egyetemi ifjúságot mindenekelőtt az az
oktató vonzza, akinek van készsége a ne-
velőmunkához, de van tudományos telje-
sítőmánya, hitele is. Az ismeretanyag tel-
jes átadása, vagy visszakövetelése a vizs-
gán szinte reménytelen törekvés. Egyes
vizsgák esetében ez még elképzelhető, de
a hallgató igyekszik gyorsan elfelejteni,
amit előbb tanult, hogy befogadhassa az
újabbat és a végén éppen az vész el, ami
a legfontosabb. Ezért különösen fontos,
hogy az egyetem kutatási módszereket,
tudományos gondolkodási készséget is ad-
jon hallgatóinak, mely időtálló, amelyre
új ismeretanyag feldolgozásakor is építeni
lehet. Ez viszont általában csak olyan ok-
tatóktól várható, akik maguk is végeznek
kutatómunkát. Mindehhez orvosegyetemi
vonatkozásban azt is hozzá kell tenni,
hogy ebben a tudományágban — az el-
múlt idők olykor mostoha viszonyai elle-
nére is — itt gyülemlett fel a legtöbb
szellemi kapacitás. Még a hazánkban
egyik legfejlettebb és önállóbb kutatási
terület, a gyógyszeripari kutatás sem nél-
külözheti az orvosegyetemen hatékony
közreműködését.

Állásfoglalást találunk az irányelvekben
a tudományos minősítési rendszer tovább-
fejlesztésére vonatkozóan is. Ehhez szeret-
nék még néhány megjegyzést fűzni. A
felvetendő kérdések megoldása, illetve a
válasz megadása most már az irányelvek
alapján állva magának az orvostudo-
mánynak, mint ágazatnak a feladata. Elő-
ször is mi értendő tudományos munka
alatt az orvostudomány területén? Né-
hány évtized előtt az orvostudomány
nagyjai éppen azzal váltak naggyá, hogy a
betegeken tett megfigyeléseiket szinteti-
zálták és a betegek javára hasznosították.
Később jelentős szerepet kapott a la-
boratórium is, de a kutatás még mindig
nem vált öncélúvá. Az elmúlt két évtized
furcsa szemléleti és értékelési, de nagyon
praktikus eltérővé hozott létre. A minő-
sítésre aspirálók rájöttek arra, hogy a la-
boratóriumi és az állatkísérleti vizsgálato-
kat többre értékelik. Eppen ezért téma-
választásuk fokozatosan eltérődtől az áll-
latkísérletek felé. Valamire való dísszer-
táció és tudományos munka — klinikus
esetében is — az volt, amelyben az em-
ber semmi, vagy nagyon kevés szerephez
jutott. Olyan extrém esetek is ismerte-
sek, amikor a szépen minősített klinikusra
senki sem bízta egészségének helyreállítá-
sát. Egyet kell érteni az irányelvekben
lefejtetett felfogással, mely szerint a mi-
nősítés valóban hasznos, fontos tudomá-
nyos teljesítményeket, eredményeket ho-
noráljon. Meg kellene találni az elisme-
rés módját arra is, ha valaki új, a hala-
dást szolgáló módszereket adaptált, tudó-
mányos eredményeket gyorsan és hatéko-
nyan alkalmaz. Az sem lenne talán még
nagy baj, ha értékelnék a betegeken tett
és azok javát szolgáló, módszeres és a tu-
dományos igényeket kielégítő megfigyelé-
seket, ha azok valóban hasznosak és újak.

Ugyanebbe a kategóriába tartozik az
is, hogy a klinikus jóval hátrányo-
sabb helyzetben van elméleti inté-
zetben dolgozó kortársával szemben. A
klinikai szakok magas szintű művelésének
elsajátítása nagyon hosszú időbe kerül.
Egyes esetekben egy szakképesítés nem is
elég a szakma műveléséhez. Nem találtuk
még meg a módot, miként lehetne ezt az
igen jelentős tudástöbbletet minősítési
rendszerünkben a tudományos követelmé-
nyeknek megfelelően érvényre juttatni.
„Többféle szervezett módon (...) szakorvosi
vizsgák (...) biztosítandó a tudományos fo-
kozat megszerzéséhez való felkészülés” —
mondják ki az irányelvek. A felvetett kér-
dés megoldására tehát a lehetőség előt-
tünk van. Rajtunk a sor, hogy az utat
megtaláljuk. Az irányelvek azt is leszö-
gezik, hogy a tudomány termelőerővé
vált. Az orvostudományban a tudományos
eredményeknek a betegek gyógyításában
kell tükröződnie, mert csak így válnak ter-
melőerővé. Senki — egyetlen klinikus —
sem kívánja, hogy a helyzetet a vissza-
járó fordítsuk, de azt igen, hogy a dolgo-
kát a helyére tegyük. Annál is inkább kí-
vánatos ez, mert egész tevékenységünk
célja a társadalom szükségleteinek minél
magasabb szintű kielégítése.